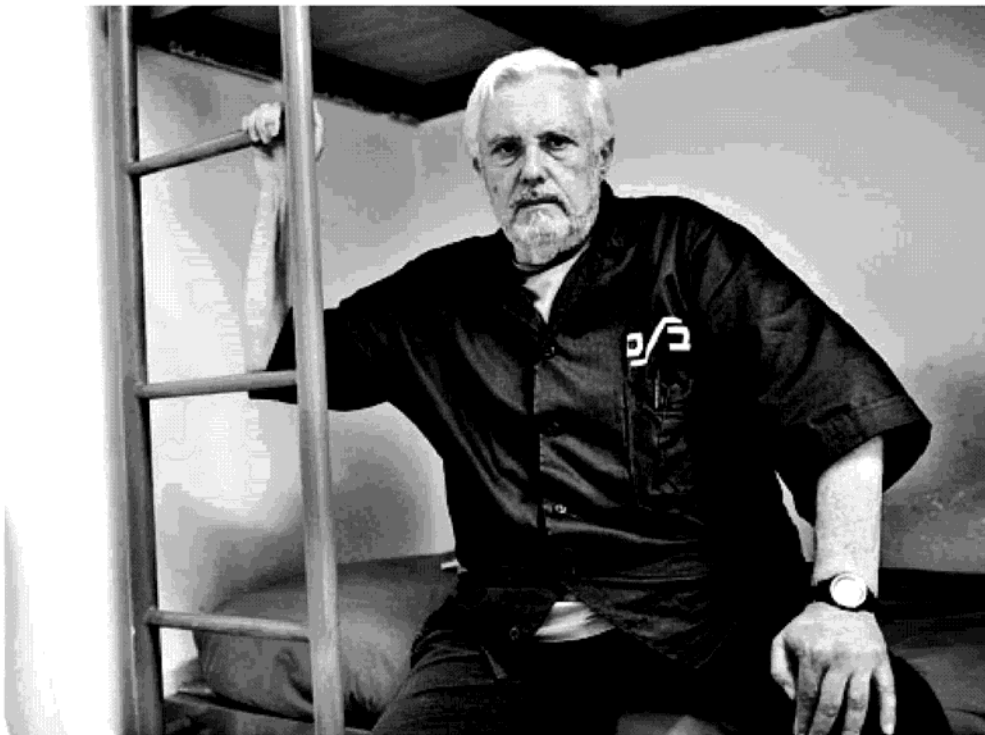

השופטים, התקשורת וישראל פרי

מרגע שהחל הקמפיין התקשורתי המתוזמר נגד ישראל פרי, שהדביק לו את התואר "עושק ניצולי השואה", שינו בתי המשפט את יחסם אליו, מקצה אל קצה. עד לאותו רגע, כל ההחלטות השיפוטיות שהתקבלו בעניינו היו לטובתו

החשנה לנשיאה אמור להכריע בקרוב בבקשה לדיון נוסף. פרי (צילום: אילן ספירא)

1 בית המשפט העליון אמור להחליט בקרוב אם להיעתר לבקשתו של עו"ד ישראל פרי לקיים דיון נוסף, בעקבות הרשעתו בסדרת עבירות כלכליות חמורות בפרשת הפנסיה הגרמנית. למשנה לנשיא בית המשפט העליון, אליעזר ריבלין, שאמור להכריע בבקשה, כראי לשים לב לתופעה המשונה הבאה: עד לקמפיין התקשורתי המתוזמר נגד פרי, שהדביק לו את התואר "עושק ניצולי השואה", כל ההחלטות השיפוטיות שהתקבלו בעניינו של פרי היו לטובתו. אלה ניתנו אמנם בהליכים אורחיים, בתביעות שהגיש נגד לקוחותיו שמיאנו לקיים את ההסכמים שעליהם חתמו עמו ולהעביר לידיו את החזרי ההלוואות מתוך הרגשות שהתקבלו מגרמניה, אך הסוגיות המשפטיות ברבר עושק ומרמה היו הוות לאלה שהוכרעו בהליך הפלילי בעניינו של פרי.

פרי, ששכר בעצמו שורת אנשי מקצוע מובילים הן בתחום המשפטי והן בתחום התקשורתי, הושך שהירי המכוונת מאחורי הקמפיין הציבורי שהכתיב אותו היתה ידם של שותפים עסקיים לשעבר שלו, שביקשו להפילו ולסלקו מהזירה. עשר שנות המאסר שהוטלו עליו בבית המשפט העליון - שופטי הערעור החליטו לקצר את עונש 12 שנות המאסר שהוטלו על פרי במחוי - מבטיחות שאכן כך יהיה. ואולם הקישור לעניין ניצולי השואה הוא ערמומי: הציבור ממלא נטוה להתבלבל ולא להבחין בין הרגשות שממשלת גרמניה משלמת לניצולי שואה, לבין הפנסיה הגרמנית, שהיא תוכנית הפתוחה לכלל האזרחים במדינה, גם

שהבחור יחזור אלייך". האשה הסכימה לכך, ובית המשפט קבע כי העובדה שמדובר במעשה רמאות

עורכי דינו של פרי חילצו יותר מעשר הלכות חדשות שלדעתם נקבעו בפס"ד של העליון ומצדיקות דיון נוסף. "יהיה זה לכבוד המערכת המשפטית לעשות כן", כתבו. האם ריבלין ירים את הכפפה?

איננה גורעת מכך שהאשה היתה מודעת לכך שמדובר במעשה מיני. בהתאם, קוצר עונשו של פרימה מ-22 ל-16 שנות מאסר. בבניעה זו, טוענת הפרקליטות בבקשה לדיון נוסף שהוגשה לבית המשפט העליון, נקבעה הלכה חדשה המתרחקת מהעקרונות הרצויים בדבר ההגנה על אוטונומיית הרצון החופשי של נשים ועל הסכמתן החופשית לקיום יחסי מין. לדברי פרקליט המדינה משה לדור, החתום בעצמו על הבקשה לדיון נוסף, יש לקבוע כי "מרגע שהושלחה האשה לחשב

למעשים מיניים המושגים באמצעות תרמית. בקשה לדיון נוסף שהוגשה בסבועות האחרונים לבית המשפט העליון בעניין זה, ושהנשיאה דורית ביניש אמרה להכריע בה בקרוב, מבקשת להפוך את פסק הדין שניתן באחרונה בעניין. לפי פסק הדין, יחסי מין המושגים באמצעות תרמית עשויים שלא להיכלל בהגדרה של אינוס במרמה, ובמקום זאת יובילו רק להרשעה בעבירה של קבלת דבר במרמה. לפני כשלוש שנים הורשע מאיר פחימה בבית המשפט המחוזי בשבעה אישומים, שכללו שורה ארוכה של עבירות מרמה. הוא רכש לעצמו שם בדבר יכולותיו הממשיות כביכול, וביכולתו "להשיב אהבות נכונות" ו"להסיר כשפים". הנשים שבאו אליו, קבע בית המשפט, עברו מסכת של איומים והפחדות, ובחלק מהמקרים הוא הצליח לשכנע אותן לקיים עמו יחסי מין במטרה לסייע להן לתקן או להציל את מערכת היחסים שבהן היו נתונות. פעם אחת אף דרש מאשה, שהצליח לשכנעה להעביר לידיו את דירתה, לקיים עמו יחסי מין כדי "לטהר את גופה". בית המשפט העליון, בדעת רוב של השופטים ריבלין ופרוקצ'יה ונגד דעת המיעוט של השופטת ארבל, הותיר על כנה את הרשעתו של פחימה ברוב האישומים, אך החליט לזכותו באחת הפרשות מעבירת האינוס. באותו מקרה הוא אמר לאשה שביקשה את סיועו, "בואי נשכח, נוציא את הנוולים שלך ובאת הנוולים שלי, נמהל אותם יחד וניתן אותם לחבורו לשותות את זה, וככה תראי

רשות הערעור של סטניסלבה סטולוביץ נגד פרי, בנימוק כי התובעת לא הצליחה להוכיח את טענותיה ברבר עושק, גזל, הסתה ורמייה מצד פרי והארגון למימוש האמנה על ביטחון סוציאלי בין ישראל למערב-גרמניה. אותו ג'וראן עצמו סמך את ידו על פסק דינו של השופט אדמונד לוי מבפראוור האחרון, שדחה את ערעורו של פרי על הרשעתו בקבלת דבר במרמה בנסיבות מהמירות, גניבה ביי מורשה ותיווך בביטוח. עורכי דינו של פרי חילצו יותר מעשר הלכות משפטיות חדשות שלדעתם נקבעו בפסק דינו של בית המשפט העליון, וכל אחת מהן מצדיקות עריכת דיון נוסף. "יהיה זה לכבוד המערכת המשפטית לעשות כן", הם כתבו בשולי הבקשה ענת הכרס. האם ריבלין ירים את הכפפה? התשובות בקרוב.

בין אונס בתרמית לקבלת דבר במרמה

2 פרקליטות המדינה מנהלת בימים אלה קרב מאסף משפטי, במסגרת המאבק הכולל בעבירות מין נגד נשים. הקרב הנוכחי מתמקד בפרצה שפוערה בפסיקה, באשר

יש בסיס לקביעה שהקמפיין השפיע על השופטים, וצבע את כל פועלו של פרי באור פלילי, ויותר מכך - בלתי מוסרי. שהרי איזה פשע יכול להיות נקלה יותר מאשר לגנוב את כספם של ניצולי השואה

כאלה שאינם ניצולים, וגם כאלה שאינם יהודים. בפועל, פחות ממחצית מ-13 אלף לקוחותיו של פרי היו אכן ניצולי מחנות הריכוז וההשמדה. יש בסיס לקביעה שהקמפיין הציבורי השפיע על השופטים, וצבע את כל פועלו של פרי באור פלילי, ויותר מכך - בלתי מוסרי. שהרי איזה פשע יכול להיות נקלה יותר מאשר לגנוב את כספם של ניצולי השואה. דוגמה לכך הוא שופט בית המשפט העליון סלים ג'ובראן. באוקטובר 2006 דחה ה"פ"ת את בקשת

11.34x30.31	32	עמוד 12	מגזין הערב	גלובס -	23.07.2009	18798905-7
למימוש האמנה ישראל פרי אירגון למימוש אמנה עם גרמני - 81450						

יסוד, ונגד מתן סמכות לכנסת לעקר פסיקה שכוז של בית המשפט העליון, הרי שכעת נראה שדורנר סימנה יעד חדש: שריון חוקי היסוד המעגנים את סמכותו של בית המשפט העליון ברוב מיוחד, שימנע

**לפי פס"ד בעליון,
יחסי מין המושגים
בתרמית עשויים לא
להיכלל בהגדרה של
אינוס במרמה ובמקום
זאת יובילו להרשעה
של קבלת דבר
במרמה. הפרקליטות
מנהלת קרב מאסף
משפטי נגד הפרצה
שנפערה בפסיקה**

מכל קואליציה מזדמנת בכנסת לפגוע במעמד בית המשפט.
"המשטר החוקתי שלנו עומד על יסודות רופפים", איימה דורנר, "חוקי היסוד ניתנים לשינוי ברוב מזדמן. הכנסות לדורותיהן לא הכירו בחשיבות יציבות חוקי היסוד. עשרות רבות של פעמים שוננו, תוקנו ובוטלו הוראות בחוקי יסוד - לא אחת בשל תכליות קואליציוניות. ללא כללי משחק משטרניים דמוקרטיים יציבים", אמרה דורנר לשומעיה - בין היתר היו בקהל חבריה לכס השיפוט אהרן ברק, מאיר שמגר, יצחק זמיר, טובה שטרסברג-כהן, וגם השופטים המכהנים דורית ביניש, עדנה ארבל, יורם דנציגר ואחרים, "כאשר החוקים ניתנים לשינוי על פי רוחות השעה ולקואליציה נתונה הסמכות לשנות כל הוראה בחוק יסוד משטרי, יישאר משטרנו חסר".

שהמעשה המיני שלו היא שותפה מהווה חלק מטיפול, הרי שהסכמתה לאו הסכמה היא, גם אם ההקשר הטיפולי הכובד אינם משקפים באורח בלעדי את הבנתה באשר למהות היחסים". במילים אחרות, הפרקליטות מבקשת לקבוע שאם היתה כלולה מרמה באשר לתכלית יחסי המין, הבנתה של האשה שהיחסים כוללים גם מרכיב מיני מובהק לא תמלט את הנאשם מעבירת האונס.

בבתי המשפט נדונו בשנים האחרונות מקרים שונים שבהם התקיימו יחסי מין תוך שימוש בתרמית, בדרך כלל לגבי זהותו של הגבר, שהציג עצמו כטייס, או כבעל תפקיד נחשק אחר. הפעם מדובר על מרמה באשר לתכליתו של המעשה - והדבר מוליך לאיזון מורכב ועדין יותר בקביעת הגבול בין מותר לאסור. שהרי, אין כוונה לכלול בתוך התחום הפלילי האסור גם מקרים של התנהגויות אנושיות מקובלות ומותרות ביחסים בין גברים לנשים. איזון עדין שכוז עשוי להיות נושא ראוי לדיון בהרכב רחב של שופטי הערכאה העליונה.

**השריון של
דורנר**

מאז פרישתה של השופטת דליה דורנר מבית המשפט העליון, לפני חמש שנים, היא הספיקה לעסוק במספר כה רב של עיסוקים, שאפשר לומר שהיא פצחה בקריירה שנייה. מלבד תפקידה כנשיאת מועצת העיתונות, ולצד עמידתה בראש ועדת החקירה הממלכתית לבריאת טיפול המדינה בניצולי השואה, דורנר ניצבת בחזית הדוברים הציבוריים מבין שופטי העליון בדימוס, שהתייצבו להגן על בית המשפט העליון במאבקו הציבוריים הפוליטיים.

לדור חתום בעצמו על הבקשה. ביניש (צילום: איל יצהר)

דורנר סיימה את דבריה בקריאה "שימצא הרוב בכנסת שיחליט לשריין כללי משחק המונעים את עריצות הרוב ושומרים על עצמאותה של המערכת המשפטית". שתי שאלות מתעוררות: האחת, האם המהלך של דורנר מתואם עם שופטים אחרים בדימוס, שיצטרפו בקרוב לקמפיין; השנייה, האם לצד הקריאות הציבוריות הללו צפוי גם מהלך לוביסטי של ממש בקרב המחוקקים, כדי להגיע מחדש את הדיון החוקתי. ●

בשבוע שעבר, כך נראה, עלתה דורנר מדרגה. לא מבחינת התהודה הציבורית של דבריה, אלא מבחינת העמדה שהשמיעה. זה היה בכנס שנערך לכבודה במרכז הכנסים במשכנות שאננים בירושלים, לרגל צאת "ספר דורנר" - אסופת מאמרים אקדמיים בשלל תחומי משפט, שיצא לאור בהוצאת נבו. אם עד היום קראה דורנר לעיגון סמכותו החוקתית של בית המשפט העליון לפסול חקיקה של הכנסת, במסגרת חוק